

STRESZCZENIE

Cel pracy

Celem pracy była ocena zmian stanu zdrowia zgodnie z klasyfikacją chorób stosowaną do kategoryzacji 19-letnich mężczyzn przeznaczanych do służby wojskowej w latach 1985–2017 zamieszkujących województwo małopolskie. Zbadano również trend sekularny BMI, wzrostu i masy ciała wśród populacji. Na przestrzeni 32 lat w Polsce funkcjonowały dwa odmienne systemy polityczne, a tym samym systemy ekonomiczne. W okresie objętym badaniami, do końca 2008 roku, służba wojskowa była obowiązkowa dla wszystkich mężczyzn, a następnie wyłącznie ochotnicza. Czynniki te miały wpływ na stan zdrowia Polaków.

Materialy i metody

Z założenia badanie ma charakter obserwacyjno-retrospektywny. Ostatecznie badaniem objęto liczącą 195 461 grupę mężczyzn, urodzonych w: 1966, 1970, 1974, 1978, 1982, 1986, 1990, 1994 i 1998 roku. 19-letni mężczyźni stawili się do obowiązkowego poboru (kwalifikacji wojskowej) przed komisjami lekarskimi na terenie województwa małopolskiego, które orzekły im zdolność do służby wojskowej (kategorię zdrowia). Analizie poddano wybrane dane uzyskane z Ministerstwa Obrony Narodowej – z systemu informatycznego SPIRALA-ZINT (Zintegrowany System Zarządzania Zasobami Mobilizacyjno-Uzupełnieniowymi).

Wyniki i wnioski:

W latach 1985 do 2017 zauważono tendencję rosnącą dotyczącą wzrostu, masy ciała i wskaźnika BMI w populacji 19-letnich mężczyzn stających do poboru (kwalifikacji wojskowej) w województwie małopolskim. Najwyższy odsetek 19-letnich mężczyzn z kategorią zdrowia A występował w roku 1989 i 1985, najniższy w roku 1997 i 2001. Badani z orzeczoną kategorią zdrowia D i E utworzyli największą grupę w 1997 i 2001 roku. 19-letnich mężczyzn stających do poboru najczęściej z kategorii zdrowia A dyskwalifikowały choroby: dotyczące stanu psychicznego (21,59%), choroby narządu ruchu (13,83%), narządu wzroku (13,65%), choroby układu oddechowego (11,68%), układu krążenia (10,63%) i układu nerwowego (10,30%). Obowiązek odbycia służby wojskowej miał znaczący wpływ na wyodrębnienie spośród

badanych grupy mężczyzn z kategorią zdrowia A i D. Miejsce zamieszkania 19-letniego mężczyzny województwa małopolskiego przekłada się na stan jego zdrowia i przyznawaną mu kategorię wojskową. Różnice pomiędzy grupami 19-letnich mężczyzn stających do poboru w 1985 i 1989 roku w okresie komunizmu i obowiązkowej służby wojskowej oraz do kwalifikacji wojskowej w 2013 i 2017 roku w okresie demokracji i służby wojskowej wyłącznie ochotniczej są bardzo wysoko istotnie statystycznie.

Na przestrzeni 32 lat trendy sekularne w zakresie wzrostu, masy ciała i BMI były niekorzystne. Potrzeba promocji zdrowia wśród dzieci i młodzieży jest bardzo ważna.